

JAARVERSLAGEN 2025

van de werkgroepen van KNNV en IVN Assen

Inhoud

Vogelwerkgroep	2
Werkgroep Paddenstoelen	4
Werkgroep Amfibieën en reptielen	6
Werkgroep Nestkastjes	6
Werkgroep Insecten	7
Korstmossenwerkgroep	10
Mossenwerkgroep	11
Werkgroep Kraam	12
Kruidenwerkgroep	14
Asser Natuurtuin	16
Werkgroep Scharrelkids	17
Plantenwerkgroep	19
Wandelgroepen	22

Jaarverslag Vogelwerkgroep

Organisatie

Het *ledental* van de Vogelwerkgroep staat op 1 januari 2026 (peildatum) op 86, waarvan 50 actief meedoen met de reguliere tellingen.

Het *voorzitterschap* van de VWG was in handen van Hans Dankbaar) samen met secretaris Marian Blom.

De vogelwerkgroep heeft zich in 2025 bezonnen op de activiteiten en de organisatievorm onder de loep genomen. Na het raadplegen van en bespreking met de leden zijn we uitgekomen op het vormen van werkgroepen en meer taakverdeling. Een werkgroep richt zich met name op de BMP en de Herfst-Wintertellingen, een andere werkgroep gaat voor de vogelwerkgroepleden nuttige activiteiten (lezingen, excursies) organiseren.

Er is in 2025 vijf keer vergaderd met gemiddeld 20-25 aanwezigen. In de vergaderingen bespraken we de waarnemingen tijdens onze tochten, de resultaten van de BMP (Broedvogel Monitoring Project, SOVON) tellingen en het zelf geschoten beeldmateriaal.

In november heeft Cindy de Jonge, beverconsulent van provincie Groningen en Drenthe, ons bijgeschoold over de beveractiviteiten en zagen we ook de gevolgen, onder andere voor de vogels (dammen met takken zijn fourageerplekken, soms nestplek).

Willem van Manen heeft ons meegenomen in zijn geluidsopnames, uit gebieden waar wij niet meer komen bv de Holmers. We zijn voorgelicht over zijn project 'geautomatiseerd monitoren van fauna ontwikkeling', start in 2026, het project wordt gesteund door KNNV en heeft een looptijd van enige jaren. Leden van de vwg zullen bijdragen aan het evalueren van de opnames.

Activiteiten - Vogeltellingen

Acht telgroepjes van de VWG hebben het hele jaar door wekelijks vogeltellingen/inventarisaties uitgevoerd, tijdens het broedseizoen (maart-juli) BMP tellingen, de rest van het jaar de 'Herfst-Winter' tellingen. Ieder telgroepje bestaat uit ca. 5-7 leden. De vergunningen om de telgebieden uit te kammen zijn verleend door Staatbosbeheer en Drents Landschap.

Een werkgroep (coördinator Willem Schuurman) organiseert de BMP- en de Herfst-Wintertellingen. Zij maken o.a. de telschema's, het rooster wanneer welk groepje in welk veld loopt. De tellingen starten i.h.a. rond of iets na zonsopkomst, een paar groepen starten iets later.

Op de website van de KNNV staan de gebieden en routes die door de leden zijn gelopen, in totaal 14 gebieden waarvan 9 in het stroomdal van de Drentsche Aa. Geelbroek is in 2025 niet geteld wegens de gebiedsreorganisatie, de tellingen worden hervat in 2026.

De MAS (Meetnet Agrarische Soorten) tellingen zijn in 2025 niet meer uitgevoerd, we besloten deze tellingen te beëindigen vanwege de extra tijdsinvestering en omdat een aantal punten buiten de route lagen (en soms niet meer toegankelijk (Kortewegsbos))

De BMP tellingen zijn in het veld direct ingevoerd met de Avimap-app. Na handmatige eindcontrole van de geautoclusterde broedresultaten zijn de telgegevens aangeleverd bij SOVON.

Ook de Herfst-Wintertellingen (2^e helft juli tot begin maart) staan op de site van de KNNV, er werd gelopen in 16 gebieden. Deze tellingen zijn in het veld ingevoerd met de app 'Avimap-LiveAtlas' van Sovon.

Veldverslagen van alle tellingen worden door de leden zelf verzorgd en door Geke Witter aan alle leden van de VWG rondgestuurd.

Bijzonderheden in 2025

Het aantal broedende soorten en territoria is constant tot licht dalend. De bijzondere soorten in 2025 zijn: in Elperstroom nog steeds de snor en de middelste bonte specht, toenemende broedgevallen van de raaf, de zomertortel bleek weer terug in Kortewegsbos, in Westersche veld broedde een wespindief. Helaas ook een aantal verdwijn(broed)vogels: de draaihals (Groote Zand), baardman, porseleinhoen, roodhalsfuut (Diependal) en bosuil. Wat opvalt is een toename van blauwborst (met name Bongeveen, Westersche veld, Lage veld en Deurzerdiep), grauwe klauwier (Lage veld, Elperstroom) en spotvogel.

*Grauwe klauwier observeert vanuit een top
(foto: Marian Blom)*

Overige tellingen en activiteiten:

Paul Troost coördineerde tellingen van de Huiszwaluw (gem.Aa en Hunze en Assen) in juli en de Midwinter-watervogeltelling (januari); Lukas Jansen verzorgde/coördineerde Steenuilen tellingen (februari). Verder telde de VWG in het kader van de WAD-wintertelling (georganiseerd door Werkgroep Avifauna Drenthe) in januari twee atlasblokken (17-14,17-15). En tot slot werden, eind december, vijf routes voor de Sovon PTT telling (Punt Transect Telling) gelopen.

De vogelwerkgroep organiseerde voor de leden een tweetal excursies: in augustus een avondwandeling op het Balloërveld (op zoek naar de nachtzwaluw: gevonden) en op 13 december een dagtocht naar het Lauwersmeergebied/Paesens Moddergat. Bij deze tocht hadden we mooie waarnemingen: velduilen, fraters, sneeuwgorzen en natuurlijk kon de zeearend niet ontbreken.

Niet onvermeld mag blijven de bijdrage van enkele leden van de VWG aan het TV programma Vroege Vogels (uitzending 3-10-2025), waarbij in juni het Elperstroomgebied is bezocht (grauwe klauwier, watersnip, blauwborst, boompieper, zie verslag in KNNV nieuwsbrief).

Het was weer een fraai vogeljaar.

Contact: vogels@assen.knnv.nl (Michel Hoekstra)

Jaarverslag werkgroep Paddenstoelen

De werkgroep bestond op 31 december 2025 uit 36 leden, van beginners tot mycologen. Er zijn twee werkgroep vergaderingen gehouden.

90% van de communicatie vond plaats in de Whatsappgroep. Hier werden onder andere waarnemingen gedeeld, determinatievragen gesteld en afgestemd over waar en wanneer er gewandeld werd.

Er vonden weer diverse spontane wandelingen/inventarisaties met elkaar plaats.

Publieke activiteiten

8 februari **Winterzwammenexcursie in het Asserbos**

Op zaterdag 8 februari werd er voor de tweede keer een winterzwammenwandeling georganiseerd. Er waren 22 deelnemers die door Jeroen Onrust en Frank Huisman werden meegenomen langs de ruim 30 verschillende soorten paddenstoelen.

8 maart **Werkgroepenmarkt in de Bosrandzaal**

Op de tweede werkgroepenmarkt van IVN - KNNV Assen presenteerde ook de WG paddenstoelen aan nieuwe en bestaande leden. Het leverde naast een gezellige dag ook een aantal nieuwe werkgroep leden op.

16 sept **Lezing Joop Verburg in het Duurzaamheidscentrum**

Via de contacten van de Werkgroep werd paddenstoelenkenner Joop Verburg benaderd om een lezing te geven over de wondere wereld van paddenstoelen. Zo'n 25 aanwezigen vergaapten zich aan mooie foto's en boeiende verhalen van de meesterverteller.

20 – 28 sept **10 jarig bestaan van het DCA:**

Vanwege het 10-jarig bestaan waren er diverse activiteiten georganiseerd in en rond het Duurzaamheidscentrum. De Werkgroep paddenstoelen verzorgde drie goed bezochte excursies in het bos rond de vijver, geleid door Ria Ippen en Frank Huisman.

5 oktober **IVN KNNV Kraam (bij DCA):**

De IVN-KNNV Kraam staat in de periode februari t/m oktober elke eerste zondagmiddag van de maand voor het Duurzaamheidscentrum.

Er was er een paddenstoelenbingo vanwege Oktober Kindermaand. Kinderen, ouders en grootouders konden meedoen aan een geblinddoekte test van geuren die paddenstoelen kunnen hebben. Met behulp van de herfsttafel werd uitleg gegeven over de leefwijze en verscheidenheid van paddenstoelen. vier. Er zijn ruim 50 kinderen met aanhang geweest, het was een zeer geslaagde middag

11 oktober **Paddenstoelenexcursie op Kampsheide**

Zo'n 20 deelnemers lieten zich door gidsen Ria Ippen en Hans Colpa rondleiden in natuurgebied Kampsheide op zoek naar paddenstoelen (*zie foto rechts van Birgitta Marijnissen*). Nadat er spiegeltjes waren uitgedeeld om

de onderkant van de paddenstoelen te bekijken (zie foto), ging de groep op pad. Kampsheide is een gevarieerd natuurgebied en daarom waren er veel verschillende soorten te zien.

18 oktober BioBlitz bij de Natuurplaats in Norg

Onze werkgroep was gevraagd om mee te werken aan een Bioblitz in de buurt van de Natuurplaats in Norg. Het was de bedoeling om zoveel mogelijk verschillende paddenstoelen te vinden. Met 142 gevonden soorten en circa 20 deelnemers was het een geslaagde dag te noemen.

De meest bijzondere waargenomen soort was de zeldzame Narcisboleet (zie de foto links van Frank Huisman).

25 oktober Nacht van de Nacht (rond DCA)

De Nacht van de Nacht is een jaarlijks terugkerend landelijk evenement, georganiseerd door de Natuur en Milieufederaties. In Assen wordt dit gehouden rond in het Asserbos en rond het Duurzaamheidscentrum. Werkgroep lid Frank Huisman stond er onder andere met fluorescerende paddenstoelen, maar ook korstmossen, planten en mineralen.

Werkgroep/leden activiteiten

6 augustus Determinatieavond in de Bosrandzaal

Ongeveer 12 mensen hadden diverse paddenstoelen meegebracht om deze te determineren. Dit werd gedaan op veldkenmerken, met behulp van boeken en met microscopen. Er waren een aantal ervaren leden aanwezig om de wat minder ervaren leden hierbij te helpen.

14 sept Excursie Boomsoorten en paddenstoelen - Asserbos

Vanuit de werkgroep kwam vaak naar voren dat kennis over bomen een probleem is. Omdat de boomsoort vaak een belangrijk determinatiekenmerk is bood Jeroen Onrust aan om werkgroep leden een excursie te geven. Daar werd goed op gereageerd en de leden gingen met meer kennis naar huis.

Sept – dec Hybride Basiscursus Paddenstoelen 2025 - NMV

De Nederlandse Mycologische Vereniging bood dit jaar de Basiscursus Paddenstoelen gratis aan voor leden van Nederlandse paddenstoelen werkgroepen. Deze kost normaal €130 + een boek met een sorteersleutel. Bij onze werkgroep namen uiteindelijk zes deelnemers met succes deel aan deze gedegen cursus met online lessen en veel praktijkopdrachten. De aanpak van de NMV heeft dus gewerkt

Aug- nov Meetnet bospaddenstoelen

Diverse werkgroep leden hebben in 2025 weer paddenstoelen geteld in één of meerdere kilometerhokken voor het Meetnet Bospaddenstoelen. Vaak ging men samen met andere werkgroep leden op pad.

16 dec

Lezing Frank Huisman in het Duurzaamheidscentrum

Frank Huisman gaf voor 47 belangstellenden een lezing over bio-fluorescentie. Frank kwam via zijn passie voor paddenstoelen terecht bij dit bijzondere fenomeen, waarbij een organisme zichtbaar licht uitzendt als reactie op het bestralen met ultraviolet licht. Er kwamen, naast bloemen, planten en korstmossen ook diverse bontgekleurde zwammen voorbij.

Contact: paddenstoel@ivnassen.nl (Frank Huisman)

Jaarverslag werkgroep Amfibieën & reptielen

Het jaar 2025 was voor amfibieën een heel wisselend voorjaar met warme en regenperioden maar ook weer koude perioden. Die wisselende temperaturen zagen we terug in de activiteit van de amfibieën. Het overzetten van Amfibieën bij Kortbossen en de Boskamp was met perioden druk met overstekende amfibieën en soms geen te bekennen. Er waren tijdens het overzetten van Amfibieën een 8-tal mensen actief.

In het voorjaar hebben we met een aantal leden van de werkgroep een bezoek gebracht aan het Balloërveld en hebben we gekeken naar reptielen. Volgens mijn herinneringen hebben we toen levendbarend hagedissen gezien en nog een adder (*zie foto van Johan Scheeres*).

In de zomer en het najaar heb ik nog wel eens geopperd om nog te kijken naar juveniele amfibieën maar er was geen belangstelling. Helaas door het op zwart gaan van mijn telefoon ben ik vele gegevens en foto's kwijt en kan ik niet meer gegevens opschrijven.

Contact: amfibie@ivnassen.nl (Johan Scheeres)

Jaarverslag werkgroep Nestkastjes

De werkgroep bestaat uit negen leden en we beheren 80 nestkastjes in het Asserbos en 30 in het Amelterbos. Schoonmaken en onderhoud van de kastjes doen we in het najaar. Begin mei inspecteren we de nestkastjes. We registreren dan welke soort erin zit, hoeveel jonge vogeltjes erin zitten en hoe oud ze zijn. Ook als er eitjes in zitten noteren we dat. De gegevens gaan naar Sovon, een landelijk instituut dat onderzoek doet naar vogels. Afgelopen jaar zat in ongeveer 80% van de kastjes een nestje, dat is vergelijkbaar met voorgaande jaren. We treffen vooral mezen en boomklevers aan.

Bijzonder dit jaar was dat het programma ROEG van RTV Drenthe opnames maakte van onze ronde langs de nestkastjes. Spectaculair was dat er toen een eekhoornnestje zat in een spechtenkast. Tijdens de TV uitzending hebben we

onze zorgen geuit over de hondenharen die we tegen komen in de vogelnestjes. Sommige eigenaren kammen de hond in het bos en laten dan de haren achter. In hondenharen zitten antivlooienmiddelen, die schadelijke stoffen bevatten voor jonge vogeltjes.

Onze werkgroep heeft dit jaar mee gedaan aan het landelijke project 'Meet de Mees'. Hierbij wordt onderzocht welke bestrijdingsmiddelen terug te vinden zijn in de natuur. De Hoge School Leiden doet dit onderzoek aan de hand van niet-uitgekomen eieren van koolmezen en dode jonge koolmezen die in het nest zijn aangetroffen.

Op 6 april stonden we samen met de vogelwerkgroep met een kraam bij het Duurzaamheidscentrum. Kinderen konden er nestkastjes bouwen (*zie foto vorige pagina*) en opgezette vogels natekenen.

Contact: nestkasten@ivnasen.nl (Herman Spoelstra)

Jaarverslag werkgroep Insecten

De werkgroep bestond op 31 december 2025 uit 17 leden, van beginners tot entomologen.

Er zijn twee werkgroep vergaderingen gehouden.

90% van de communicatie vond plaats in de Whatsappgroep. Hier werden onder andere waarnemingen gedeeld, determinatievragen gesteld en afgestemd over waar en wanneer er geïnventariseerd of gewandeld werd

Publieke activiteiten

8 maart **Werkgroepenmarkt** in de Bosrandzaal

Op de tweede werkgroepenmarkt van IVN - KNNV Assen presenteerde ook de WG Insecten zich aan nieuwe en bestaande leden. Het leverde naast een gezellige dag ook nieuwe werkgroepleden op.

4 mei **IVN-KNNV Kraam** (Duurzaamheidscentrum, Assen)

De IVN-KNNV Kraam staat in de periode februari t/m oktober elke eerste zondagmiddag van de maand voor het Duurzaamheidscentrum. Elke maand is er een ander thema, dat ingevuld wordt door een werkgroep. In mei was dat insecten. Onze WG vulde dat in door middel van live insecten vangen en determineren en de kinderactiviteiten struikschudden en een insectenbingo.

1 juni **Slootjesdag**, (Duurzaamheidscentrum)

Ook dit jaar verzorgde de WG Insecten weer de Nationale Slootjesdag in de vijver van het Duurzaamheidscentrum. Zeker 50 kinderen met ouders gingen met netjes op zoek naar alles wat er leeft in de vijver.

Om aan de vraag te kunnen blijven voldoen moeten we zelf netjes en bakjes aan gaan schaffen.

- 17 juli **Insectenzoektocht De Ontdekker** (Amelterbos)
- Op verzoek van IVN De Ontdekkers heeft Frank een zoektocht georganiseerd voor deelnemers aan het IVN zomerkamp De Ontdekkers. Er werd een weide uitgekozen vlak achter het Scouting
- gebouw. De kinderen kwamen al snel aan met diverse insecten. De wespspin (*zie foto rechts*) en de grote sabelsprinkhaan waren het populairst bij de kinderen.
- 20 juli **Insecten Excursie** (Duurzaamheidscentrum)
- In verband met de Nationale Tuinvlindertelling verzorgde Marco een Insectenexcursie in de tuin van het DCA. Deze was zeer succesvol. Er waren veel kinderen, misschien iets te veel. De volgende keer overwegen om met inschrijvingen en een maximum te gaan werken. Dan mis je echter wel de spontane aanloop.
- 24 aug **Wespen excursie** (Duurzaamheidscentrum)
- In verband met de Nationale Wespentelling verzorgde Marco een wespenexcursie in de tuin van het DCA. Dit was ook leuk, maar in tegenstelling tot de excursie van 20 juli waren er nu slechts drie kinderen. Daardoor kon er wel meer aandacht per kind worden gegeven. Hoogtepunt een urntjeswesp op een urntje.
- 23 aug **Nationale Nachtvlinder Nacht** (Duurzaamheidscentrum)
- Op 23 augustus organiseerde de Vlinderstichting weer de jaarlijkse Nacht van de Nachtvlinder (NaNaNa). Ilse verzorgde de opstelling, Marco en Ronald kwamen ondersteunen. De nieuwe opstelling van Ilse met mobiele accu werkt goed. De activiteit voor publiek zat vol. Het was een koude nacht, maar nog wel verschillende soorten gezien.
- 8 november **Nationale Microscoopkijkdag** (Duurzaamheidscentrum)
- Voor het tweede jaar deed het IVN KNNV Assen mee aan de Nationale Microscoopkijkdag, georganiseerd door het RUG. Er stonden diverse binoculairs en microscopen en er waren diverse Werkgroepen vertegenwoordigd. Namens de WG Insecten waren Cees en Marco aanwezig

Werkgroep activiteiten

- Mei **Inventarisatie aardbeivlinder** (De Heest, Oudemolen)
- Marco en Ilse hebben met succes gekeken of de aardbeivlinder ook aanwezig is in natuurgebied De Heest. Er zijn meerdere aardbeivlinders gezien. Dit duidt op een nog daarvoor onontdekte vliegplek van deze bedreigde vlindersoort. Het leefgebied ter plekke is zeer geschikt. Het is een idee om deze plek jaarlijks te monitoren.

- 14 juni **Preparatie ochtend kevers** (Eext)
- Bij keverexpert en WG lid André Masseur leerden Frank en Jannie. Met behulp van een binoculair hoe kevers geprepareerd moeten worden. Dit is een zeer precies en delicaat werkje, waarbij je gelijk meer leert over de anatomie van de kever.
- 11 juli **Inventarisatie Land van Ons** (Hooghalen)
- Keverexpert Henk Pijpers stelde voor om de keverbank op het Land van Ons bij Hooghalen eens te inventariseren. Hendrica, Luit, Ronald en Frank gaven hieraan gehoor en zagen diverse insecten. Geen bijzonder soorten, wel een leuke dag *(zie de foto rechts)*.
- Begin aug
Balloërveld **Monitoring eitjes gentiaanblauwtje**
- Cees heeft samen met twee anderen de monitoring van de eitjes van gentiaanblauwtje op het Balloërveld overgenomen. Het gaat om een jaarlijkse telling van eitjes in drie vaste telplots. Staatsbosbeheer wil graag in de toekomst een volledig vlakdekkende telling op het Balloërveld (op de plekken met klokjesgentiaan). Er werden maar weinig eitjes aangetroffen.
- Augustus **Kennisoverdracht: Nachtvlinderen met laken en licht**
- Ervaren nachtvlinderaar Ben heeft tijdens een nachtvlindersessie zijn kennis overgedragen aan Ilse. Dit houdt namelijk veel meer in dan het ophangen van een laken en een lamp. De overdracht is geslaagd.
- Ilse heeft zelf op basis van de opstelling van Ben een modernere opstelling samengesteld. Dit om geen gebruik te hoeven maken van een dieselaggregaat en de oude gevaarlijke lampen.
- 6 sept **Nachtvlinderinventarisatie** (Benkoelen, Rhee)
- Op het terrein van Hans van der Lans hebben Ilse en Frank genachtvlinderd samen met Wil Folkers en Hans. Het was een leuke avond met wat minder waarnemingen maar wel als bijzondere gast een stier en als mooie soort het blauw weeskind.
- 11 oktober **Insecteninventarisatie** (Gasterse Duinen)
- Marco, Hendrica en André zijn met kloppnetten en vangnetten wezen kijken wat er allemaal aan insectenleven te bespeuren was
- 21 nov **KNNV Inspiratiedag** (Woerden)
- Frank en Ronald zijn naar de Inspiratiedag voor Insectenwerkgroepen geweest. Dit was een interessante dag met leuke presentaties van verschillende werkgroepen en projecten

Conclusie: Het was een zeer actief jaar met veel publieksactiviteiten (doelstelling IVN).

Contact: insect@ivnassen.nl (Frank Huisman)

Jaarverslag Korstmossenwerkgroep

De korstmossenwerkgroep KNNV Assen is dit jaar opgericht. Het is gestart met een inleiding op 10 januari door Klaas van Dort van de BLWG (Bryologische en Lichenologische Werpgroep) met een door hem begeleide excursie naar Zeegse (12 januari). Hier hebben circa 30 mensen aan meegedaan.

Daaropvolgend zijn er twee excursies georganiseerd. Dit betrof een excursie naar Anloo (15 februari)

waar korstmossen op een aantal eikenbomen werden bestudeerd en een excursie naar de zuiderbegraafplaats in Assen (23 februari). Tevens was er op 26 februari een workshop op het DCA gehouden om verzamelde korstmossen te leren determineren. Aan deze activiteiten hebben circa 8 mensen deelgenomen.

Besloten werd om in het volgende jaar de draad weer op te pakken. In december was een programma uitgewerkt waarbij in 2026 drie excursies en drie workshops gepland zijn. Daarbij kunnen we ons

gelukkig prijzen om ook in 2026 deskundige ondersteuning te krijgen, nu van de expert Bart Hessen.

*Klaas van Dort legt uit.
(foto Dick Vuijk).*

*Korstmossen bekijken in
Anloo. (foto Dick Vuijk)*

Gewoon Schriftmos (Graphis scripta). Foto: Dick Vuijk

Contact: korstmossen@assen.knnv.nl (Dick Vuijk)

Jaarverslag Mossenwerkgroep

In 2025 is er voorzichtig begonnen met de oprichting van Mossenwerkgroep KNNV Assen. Dit jaar is vooral gebruikt om een inschatting te maken hoe levensvatbaar een nieuwe mossenwerkgroep in Assen is. Voor de nieuwe belangstellenden is een Basiscursus Mossen ontwikkeld.

Basiscursus Mossen

De Basiscursus heeft het doel om belangstellenden met weinig ervaring en kennis te helpen om thuis te raken in deze boeiende plantengroep. De cursus bevat informatie over de levenscyclus, overlevingsstrategieën, ecologie van mossen en de relatie tussen mens en mos. Vervolgens zijn verschillende groepen mossen besproken en is er geoefend met het determineren van deze lastige soortengroep. Een onderdeel van de cursus was ook het leren omgaan met de binoculair en microscoop om moeilijk zichtbare details te kunnen zien. Deze details zijn nodig voor de juiste determinatie. De cursus bestond uit vijf avonden (6 en 13 februari, 6 en 20 maart en 3 april) en twee excursies (1 februari en 12 april). Aan de cursus hebben 17 deelnemers meegedaan, merendeels leden van KNNV & IVN Assen en KNNV-Zuidlaren.

*Deelnemers Basiscursus 2025 bezig met een determinatieopdracht
(foto: Dick Vuijk)*

Nieuwe binoculaires en microscopen

In de zomer van 2025 hebben IVN en KNNV Assen enkele binoculaires, microscopen en toebehoren aangeschaft. Hiervan kan ook de mossenwerkgroep dankbaar gebruik maken.

Plannen voor 2026

Gezien de positieve reacties op de Basiscursus, is in het najaar besloten verder te gaan met de Mossenwerkgroep. Er zijn plannen gemaakt om in de periode januari - maart 2026 een vervolgcursus te geven waarbij bepaalde groepen mossen en biotopen meer in detail worden bekeken.

Contact: mossen@assen.knnv.nl
(Hans Colpa)

Bosklauwtjesmos met kapsels (foto: Hans Colpa).

Jaarverslag werkgroep Kraam

De werkgroep bestond op 31 december 2025 uit 4 actieve leden. Samen met verschillende werkgroepen hebben we 10x onze gecombineerde natuurvereniging gepromoot en verschillende onderdelen van de natuur belicht. Elke keer was er een kinderactiviteit, verzorgd door de Werkgroep Scharrelkids.

Er is een steekkar aangeschaft voor het vervoer van de kraamspullen. Er is een partytent aangeschaft om buiten te kunnen staan bij heet of regenachtig weer. De opslag van de kraamspullen is verhuisd van AllSafe naar de 1^e verdieping van het DCA.

Activiteiten

2 februari **IVN-KNNV Kraam thema Paddentrek** (Duurzaamheidscentrum, Assen)

Met de paddentrek later in februari voor de deur werd hieraan aandacht geschonken op de kraam bij het DCA. Het was ondanks de kou aardig druk op de kraam en er meldden zich ook enkele 'paddenrapers'.

2 maart **IVN-KNNV Kraam thema voorjaarsplanten** (Duurzaamheidscentrum Assen)

Op zondagmiddag 2 maart stond de kraam van IVN-KNNV Assen weer bij het Duurzaamheidscentrum in het Asserbos. Deze keer was het thema 'Voorjaarsplanten'. Het was een stralend zonnige middag en dat betekende veel bezoekers. Er was in de kraam van alles te zien en te doen, zoals een quiz om de namen van voorjaarsbloeiers te raden, een voeldoos met spannende voorwerpen. En meer dan 50 kinderen hebben zelf een potje met aarde gevuld en daarin een zonnebloempit geplant (*zie foto*).

6 april **IVN-KNNV Kraam thema Vogels** (Duurzaamheidscentrum, Assen)

Op zondag 6 april stond de kraam van IVN - KNNV op de informatiemarkt 'Dag van de groene tuin' bij het Duurzaamheids-centrum in Assen. Het thema van de kraam was vogels. Kinderen konden allerlei dingen doen, waaronder het maken van een nestkastje en opgezette dieren natekenen. Het was gezellig druk bij de kraam, het zonnige weer heeft daarbij vast geholpen. Deze activiteit kwam tot stand door samenwerking van de werkgroepen Kraam-, Scharrelkids-, Nestkastjes- en de Vogelwerkgroep.

4 mei **IVN-KNNV Kraam thema Insecten** (Duurzaamheidscentrum, Assen)

De IVN-KNNV Kraam staat in de periode februari t/m oktober elke eerste zondagmiddag van de maand voor het Duurzaamheidscentrum. Elke maand is er een ander thema, dat ingevuld wordt door een werkgroep. In mei was dat insecten. Onze WG vulde dat in door middel van live insecten vangen en determineren en de kinderactiviteiten struik schudden en een insectenbingo.

- 24 mei **IVN-KNNV Kraam** (huurdersfestival Assen Oost)
- Op aanvraag van de huurdersbelangenvereniging binnen Actium “Mit En Veur Mekaor” (MEVM) was IVN-KNNV Assen op 24 mei aanwezig op het Huurders Festival bij de Open Hof in Assen-Oost. Jan Dekker, Johan Wessel en Paul Schurink stonden al vroeg klaar om de bezoekers bij de kraam te ontvangen of ze een onvergetelijke natuurwandeling in en rond Assen Oost te bezorgen. Hoewel de opkomst nogal tegenviel, was het toch een geslaagde dag.
- 1 juni **IVN-KNNV Kraam thema Slootjesdag**, (Duurzaamheidscentrum, Assen)
- Ook dit jaar verzorgde de WG Insecten weer de Nationale Slootjesdag in de vijver van het Duurzaamheidscentrum. Zeker 50 kinderen met ouders gingen met netjes op zoek naar alles wat er leeft in de vijver.
- Om aan de vraag te kunnen blijven voldoen moeten we zelf (15?) netjes en bakjes aan gaan schaffen
- 6 juli **IVN-KNNV Kraam thema Kruiden**, (Duurzaamheidscentrum, Assen)
- De Werkgroep Kruiden verzorgde op 6 juli de maandelijkse kraam bij het Duurzaamheidscentrum in Assen (DCA). Door het slechte weer stond de kraam – net zoals vorig jaar – binnen. Dat mocht de pret echter niet drukken voor de bezoekers van het DCA, die dus ook vooral binnen te vinden waren. Er was gezellige aanloop van kinderen, ouders én leden van de Werkgroep Kruiden. De kinderen hebben geurkaartjes gemaakt met door de werkgroep leden meegebrachte verse kruiden.
- 7 september Op zondag 7 september vroeg de Plantenwerkgroep aandacht voor het **thema berm Scouts**. De Werkgroep Scharrelkids hielp kinderen om zaadbommetjes maken. Het was warm. Gelukkig waren er nog genoeg geïnteresseerden die de kraam kwamen bezoeken.
- Daar vertelde de Plantenwerkgroep dat er een maaibeleid is voor gemeentelijke wegbermen, wat voor de meeste mensen iets nieuws was. Er werd met interesse gereageerd op de uitleg hoe het maaien invloed heeft op de biodiversiteit. Inspirerend waren ook de kraambezoekers die zelf enthousiast vertelden over hun eigen inzet om hun buurt, tuin of balkon natuurvriendelijker te maken.
- De kinderen kwamen maar wat graag een zaadbommetje maken en gingen daarmee enthousiast naar huis.
- 13 sept Op zaterdag 13 september stond onze kraam te midden van 40 andere kramen, muziek, dans, cultuur, eten en drinken weer op de inmiddels 17e editie van het **wijkfeest Assen-Oost**. Het thema dit jaar was ‘Voel je vrij’. Het is elk jaar weer een feest om hier te mogen staan.
- 5 oktober **IVN KNNV Kraam** (bij DCA):
- Deze maand was het thema herfst/paddenstoelen. Er was er een paddenstoelenbingo vanwege Oktober Kindermaand. Kinderen, ouders en grootouders konden meedoen aan een geblinddoekte test van geuren die paddenstoelen kunnen hebben. Met behulp van de herfsttafel werd uitleg gegeven over de leefwijze en verscheidenheid van paddenstoelen. vier. Er zijn ruim 50 kinderen met aanhang geweest, het was een zeer geslaagde middag.

Contact: kraam@ivnassen.nl (Frank Huisman en Jannie Alkema)

Jaarverslag Kruidenwerkgroep

Locaties/bijeenkomsten:

Vanaf ongeveer mei tot september hebben we de bijeenkomsten bij Kristien in de tuin. Kristien bakt wat lekkers voor bij de koffie/thee en koopt de ingrediënten in voor het gerecht dat die bijeenkomst wordt gemaakt. Dit jaar hebben we heerlijk gesmuld van: Roomse Kervelsoep, doperwtensalade met groene munt, salade met pepermint, mango komkommersalade met feta en edelmunt. Alle gerechten met kruiden uit haar eigen tuin, waar inmiddels zo'n 150 soorten staan. Kristien heeft ook lezingen gehouden over Kloostergeneeskunde van de Hortulus van Reichenau en over diverse muntsoorten, waarvan er velen in haar kruidentuin te zien en te proeven waren.

Van oktober tot en met april houden we de bijeenkomsten in de Buurtschuur bij Landgoed Valkenstein.

WhatsApp Community: er wordt flink gebruik gemaakt van en gedeeld in de community. Ook tijdens de bijeenkomsten delen de enthousiaste leden met elkaar tips over boeken, activiteiten, recepten, workshops, stekjes, handige websites etc. Een en ander wordt dan wel weer vastgelegd in de Community. Zeer inspirerend allemaal.

Activiteiten:

Na afloop van de vergaderingen bij Kristien wordt er op vrijwillige basis geholpen in de Kruidentuin, hierbij gaat het vooral om wat extra handen bij het verwijderen van niet gewenste (on)kruiden.

We zijn vol goede moed begonnen met het opruimen en (her)beplanten van de eerste 6 bakken bij Landgoed Overcingel. Het blijkt dat dat toch wel veel van ons budget opslokt en de resultaten niet dat opleverde wat we gehoopt hadden. We hebben besloten dat we over het financiële gedeelte in gesprek gaan met Het Drents Landschap.

Kruidenkraam bij DCA: ook dit jaar stonden we met de kruidenkraam in het Duurzaamheidscentrum vanwege het slechte weer binnen. We vertelden de bezoekers over wat je allemaal met wilde geneeskrachtige en eetbare wilde planten kunt doen. Voor de kinderen hadden we als activiteit dat ze kruidengeurkaartjes konden maken en daar werd gretig gebruik van gemaakt.

Tijdens de bijeenkomst in oktober hebben we met verse en gedroogde kruiden en met behulp van vijzels, kruidenzouten en badzout gemaakt.

Financieel:

Kristien heeft zelf een gasstel gekocht om de gerechten op te bereiden. Namens de Kruidenwerkgroep heeft ze een gasfles met slang gekregen. Voor de ingrediënten krijgt Kristien een vergoeding. De investeringen in de eerste kruidenbakken van Landgoed Overcingel hebben bijna de helft van het jaarlijkse budget opgeslokt en niet het gewenste resultaat opgeleverd. Het blijft lastig om in de zomer met warm weer regelmatig voldoende menskracht te realiseren om regelmatig water te geven. Bovendien blijkt de gieter die we mogen gebruiken lek. We gaan in gesprek met Drents Landschap om over de kosten en voorzieningen te spreken.

Toekomst

De leden van de Kruidenwerkgroep stromen over van ideeën voor activiteiten en uitbreiding van hun kruidenkennis. Mogelijk dat we meer (kleinere) bijeenkomsten gaan organiseren om meer gebruik te maken van de kruidenkennis die in de groep is. Het aantal leden is gegroeid dit jaar. Dus we zien de toekomst met vertrouwen en enthousiasme tegemoet.

Contact: kruiden@ivnassen.nl (Ingrid van Zon-Kreupeling)

Foto's: Ingrid van Zon-Kreupeling

Jaarverslag Asser Natuurtuin

Zoals gebruikelijk startten we het tuinwerkseizoen in de maand maart tijdens NLdoet. In de weken ervoor kunnen deelnemers zich inschrijven via de website van het Oranjefonds. Dit levert behalve nieuwe gezichten ook een stuk bekendheid op van de tuin. Onze vaste groep vrijwilligers had zich aangemeld en nog twee deelnemers van buiten. Ieder jaar vragen we ook subsidie aan om gereedschap, plantjes en de lunch te kunnen betalen, wat veelal wordt toegekend.

Het afgelopen seizoen werd er 2 x per maand in de tuin gewerkt, 1 x op zaterdag en 1 x op woensdag. Dit jaar hebben we geen zomerstop gehouden. De tuin zag er hierdoor beter onderhouden uit dan voorgaande jaren. Gemiddeld werken we met 4 á 5 personen per tuindag. Dit aantal is net voldoende voor het nodige onderhoud. Uitbreiding van de tuinwerkgroep is nodig, het zou het onderhoud net even gemakkelijker maken.

Het seizoen is afgesloten begin november met de Landelijke Natuurwerkdag. Behalve het winterklaar maken van de tuin, zijn er weer diverse plantjes en voorjaarsbolletjes gepoot. De aankoop van het tuingoed was mogelijk door de subsidie van het Oranjefonds.

Tijdens de lunch van de Natuurwerkdag is er voor de tuin een nieuwe naam gekozen. Voorheen noemden we de tuin DCA-tuin, tijdens de stemming kreeg de naam **Asser Natuurtuin** de meeste voorkeursstemmen. Deze naam komt op de verwijfsborden in en buiten het Duurzaamheidscentrum en op het bord dat in de tuin komt. Op dit laatste bord staan de verschillende gebiedjes in de tuin; droog, nat, warm, schaduw, hoog of laag en de verschillende planten die hier voorkomen. Dit bord komt tot stand in samenwerking met de Gemeente Assen en wordt door hen bekostigd. De bereikbaarheid van de tuin is onderwerp van gesprek met Gemeente Assen.

Behalve het actieve tuinwerk zijn er meer activiteiten waaraan we hebben deelgenomen; in maart de werkgroepenmarkt voor nieuwe leden, in september het 10-jarig jubileum van het Duurzaamheidscentrum met rondleidingen in de tuin, in november een bijeenkomst voor alle werkgroepen van IVN/KNNV en opgestart zijn gesprekken met de Gemeente Assen over het ontwerpen en plaatsen van een bord in de tuin. Momenteel zijn de gesprekken hierover afgerond en is het ontwerp in bijna klaar.

Contact: natuurtuin@ivnassen.nl (Geke Kooistra)

Jaarverslag werkgroep Scharrelkids

De werkgroep bestond op 31 december 2025 uit 3 actieve leden. We hebben in 2025 tien kinderactiviteiten georganiseerd, waarvan acht op onze maandelijkse kraam.

Activiteiten

2 februari **Kikkermaskers maken en kleuren**

Op de IVN-KNNV Kraam was het thema deze maand de paddentrek. Voor de kinderen konden er kikkermaskers gemaakt en gekleurd worden.

2 maart **Zonnebloempotje maken en voorjaarsbloeiers raden**

He thema was voorjaarsplanten. Er was in de kraam van alles te zien en te doen, zoals een quiz om de namen van voorjaarsbloeiers te raden en een voeldoos met spannende voorwerpen. Meer dan 50 kinderen hebben zelf een potje met aarde gevuld, daarin een zonnebloempit geplant en mee naar huis genomen.

6 april **Nestkastjes maken**

Op zondag 6 april stond de kraam van IVN - KNNV op de informatiemarkt 'Dag van de groene tuin' bij het Duurzaamheids-centrum in Assen. Het thema van de kraam was vogels. Kinderen konden allerlei dingen doen, waaronder het maken van een nestkastje en opgezette dieren natekenen. Het was gezellig druk bij de kraam, het zonnige weer heeft daarbij vast geholpen.

4 mei **Struikschudden en Insectenbingo**

In mei was het kraamthema insecten. Voor de kinderen was er een insectenbingo en kon men struikschudden. Hierbij wordt er aan een struik geschudt en de insecten die er uit vallen opgevangen in een doos. Onze WG determineerde de verzamelde insecten.

1 juni **Slootjesdag!**

Ook dit jaar verzorgde WG Scharrelkids samen met de WG Insecten weer de Nationale Slootjesdag in de vijver van het Duurzaamheidscentrum. Zeker 50 kinderen met ouders gingen met netjes op zoek naar alles wat er leeft in de vijver.

Om aan de vraag te kunnen blijven voldoen moeten we zelf (15?) netjes en bakjes aan gaan schaffen

6 juli **Geurkaartjes maken**

De Werkgroep Kruiden verzorgde op 6 juli de maandelijkse kraam bij het Duurzaamheidscentrum in Assen (DCA). Er was gezellige aanloop van kinderen, ouders én leden van de Werkgroep

Kruiden. De kinderen hebben geurkaartjes gemaakt met door de werkgroep leden meegebrachte verse kruiden (*zie de foto op de vorige pagina*).

17 juli

Insectenzoektocht De Ontdekkers (Amelterbos)

Op verzoek van IVN De Ontdekkers heeft Frank een zoektocht georganiseerd voor deelnemers aan het IVN zomerkamp De Ontdekkers. Er werd een weide uitgekozen vlak achter het Scouting gebouw. De kinderen kwamen al snel aan met diverse insecten. De wespspin en de grote sabelsprinkhaan waren het populairst bij de kinderen.

7 september

Op de kraam van zondag 7 september vroeg de Plantenwerkgroep aandacht voor het **thema berm Scouts**. Het was warm. Gelukkig waren er nog genoeg geïnteresseerden die de kraam kwamen bezoeken. De kinderen kwamen maar wat graag een zaadbommetje maken en gingen daarmee enthousiast naar huis.

20 – 28 sept

Tiny 10 bodemdieren

Vanwege het 10-jarig bestaan waren er diverse activiteiten georganiseerd in en rond het Duurzaamheidscentrum. De Werkgroep Scharrelkids had zoekkaarten gemaakt waarmee kinderen tien kleine bodemdieren konden gaan opzoeken op het DCA terrein

5 oktober

Geurtjes raden

Deze maand was het thema herfst/paddenstoelen. Er was er een paddenstoelenbingo vanwege Oktober Kindermaand. Kinderen, ouders en grootouders konden meedoen aan een geblinddoekte test van geuren die paddenstoelen kunnen hebben. Met behulp van de herfsttafel werd uitleg gegeven over de leefwijze en verscheidenheid van paddenstoelen. vier. Er zijn ruim 50 kinderen met aanhang geweest, het was een zeer geslaagde middag.

Kinderen bij de thema kraam over kruiden.

Jaarverslag plantenwerkgroep

De activiteiten van de plantenwerkgroep KNNV/IVN Assen in 2025 kunnen worden onderverdeeld in de volgende categorieën:

- Winterworkshop
- Excursies
- Kilometerhok inventarisaties
- Vegetatiekundig onderzoek Tichelhoes
- Eindejaars plantenjacht
- Bermscouts Assen

Winterworkshop

Jaarlijks wordt een winterworkshop georganiseerd waarbij aan de hand van in het groeiseizoen verzameld en gedroogd plantmateriaal soorten uit lastige soortgroepen worden gedetermineerd.

In 2025 was de workshop gewijd aan de familie van de Juncaceae (russenfamilie), met de geslachten *Juncus* (russen) en *Luzula* (veldbiezen). Voorafgaand aan het praktische determineren werd een korte inleiding gegeven over de karakteristieke kenmerken van deze familie.

De workshop vond plaats op 15 januari in de Buurtschuur van het Duurzaamheidscentrum Assen (DCA).

Excursies

Een aantal excursies zijn georganiseerd:

26 april 2025: bezoek aan de Hortus Haren

13 september: excursie Fochteloërveen - Oost

29 november: Excursie Heuvingerzand

Per excursie namen ongeveer 10-12 personen mee.

Kilometerhok inventarisaties

Door de plantenwerkgroep werden de volgende twee kilometerhokken volgens het HNS protocol van Floron geïnventariseerd:

14 en 17 juni: Hok 237-564

26 juli: Hok 237-550

Aan deze activiteiten namen 5 - 8 leden mee. De resultaten zijn middels de app Vera overgebracht naar de verspreidingsatlas.

Vegetatiekundig onderzoek Tichelhoes en randzone Balloërveld noordwest

In het kader van meerjarige studies naar de vegetatieontwikkeling van het gebied Tichelhoes zijn de volgende veldwerkactiviteiten uitgevoerd :

1 Orchideeëninventarisaties

Op 14 en 15 mei, 31 mei, 12 juni en 18 juni vonden orchideeëninventarisaties plaats op Tichelhoes en in de randzone van het Balloërveld (noordwest). Er is een afrondend verslag geschreven over de ontwikkeling van de orchideeënpopulaties over de periode 2018 -2025. Dit verslag is geplaatst in de kennisbank van de KNNV site. Belangrijkste conclusies hiervan waren:

- Soorten behorend tot het complex van riet- en brede orchissen hebben zich sterk uitgebreid tijdens de periode.
- Er sprake van een hybride zwerm tussen de verschillende *Dactylorhiza*-taxa.
- De gevlekte orchis is een recente nieuwkomer in het gebied.

Besloten is de studie naar de verspreiding van orchideeën af te schalen. Met name de kwantitatieve verspreiding van riet- en brede orchissen zal minder aandacht krijgen. De verspreiding van de gevlekte orchis en de mogelijke vestiging van nieuwe soorten zal in de komende jaren wel nauwgezet worden gemonitord.

2 Klokjesgentianen en gentiaanblauwtjes

Op 8 en 23 augustus zijn de populaties van de klokjesgentiaan op Tichelhoes gekarteerd. De inventarisatie op 8 augustus werd uitgevoerd door één persoon; die van 23 augustus door circa acht personen. Ook hiervan is een verslag opgenomen in de kennisbank van de KNNV. De belangrijkste conclusies in deze waren:

- De westelijk populatie had zich gedeeltelijk hersteld na te zijn ingestort in 2024.
- De populaties in het oostelijk deel groeien gestaag en bevatten inmiddels ook vroeger bloeiende exemplaren.
- Voor het eerst werden er exemplaren aangetroffen met eieren van het gentiaanblauwtje.

Daarnaast nemen twee leden van de plantenwerkgroep deel aan de inventarisaties van het gentiaanblauwtje op het Balloërveld door de “Blauwe Brigade”.

3 Algemene trend soortensamenstelling

In 2025 werden 6 soorten aangetroffen die niet eerder waren gevonden. Daarnaast is vastgesteld dat één soort (*Parnassia palustre*) verdwenen is. Met name de toename van het aantal cypergrassen in de afgelopen jaren is opvallend . Een verslag hierover is geplaatst in de kennisbank van de KNNV website.

Een verslag van de activiteiten is in januari 2026 gestuurd naar Staatsbosbeheer.

Het heidekartelblad; één van de soorten die in 2025 voor het eerst werd aangetroffen op Tichelhoes. (Foto: Dick Vuijk)

Eindejaars plantenjacht

Op 30 december is in kader van het Floron-project "Eindejaars plantenjacht" in de omgeving van de Bonte Wever/Nicolaas Beetslaan en de wijk Baggelhuizen gezocht naar bloeiende planten. Ongeveer 15 personen namen hieraan deel.

Bermscouts Assen

Start onderzoek

In samenwerking met de gemeente Assen en Landschapsbeheer Drenthe zijn 6 floristen van IVN-KNNV in mei 2025 gestart met het project "Bermscouts". Doel van het onderzoek is om de biodiversiteit van wegbermen nauwkeurig in kaart te brengen en te monitoren voor een optimaal ecologisch bermbeheer. Dit komt in de praktijk neer op een nauw afgestemd maaibeheer.

Meetmethode

Floron heeft een protocol ontwikkeld voor de onderzoeksmethode om flora in wegbermen te inventariseren. Er is echter een keuzemogelijkheid om uitsluitend te monitoren op een aantal geselecteerde bloeiende planten óf om per proefvlak alle planten (dus ook grassen enz.) te inventariseren. Door alles te tellen kan een berm met weinig bloeiende planten toch interessant blijken, omdat er "goede" grassen groeien die een aanwijzing zijn voor een gunstige ontwikkeling van de flora.

Uitvoering veldwerk

In 2025 hebben wij in de periode mei-september met 6 floristen 6 bermen onderzocht aan de oostkant van Assen. In totaal werden 60 proefvlakken volledig geïnventariseerd.

Verwerking gegevens

De inventarisatiegegevens zijn ingevoerd op www.verspreidingsatlas.nl bij project Nectarindex. Deze landelijke database kan worden geraadpleegd door onderzoekers en wegbermbeheerders. De aantrekkelijkheid van een berm voor bloem bezoekende insecten wordt uitgedrukt in de Nectarindex. Deze index geeft het cijfer 1 t/m 5, waarbij 1 staat voor zeer weinig bloeiende nectarplanten en het cijfer 5 een optimale score is.

Resultaten

De 6 bermen die wij hebben onderzocht haalden de nectarindex 2 of nectarindex 3. Dit is dus de maat voor de nectarvoorraad in de bloeiende berm.

Er werden geen zeldzame planten gevonden, maar wel Drentse aandachtsoorten zoals Grasklokje en Stijf Havikskruid.

Tot slot

De floristen van de Plantenwerkgroep gaan in 2026 verder met de inventarisatie van wegbermen. Wellicht is het in 2026 al te realiseren om ook met andere werkgroepen samen te werken, zodat we nog meer onderzoek kunnen doen naar andere bewoners van de berm zoals bijv. insecten en amfibieën.

Jaarverslag wandelgroepen van IVN-KNNV Assen

Er zijn twee wandelgroepen bij IVN/KNNV Assen t.w. 'de Vrijbuiters' en 'Track24'.

De Vrijbuiters bestaat al vele jaren en omdat er meer belangstelling is en de Vrijbuiters al lange tijd 'vol' was is er in 2024 een tweede wandelgroep, 'Track24' opgericht.

Wandelgroep 'de Vrijbuiters'

De 15 deelnemers van deze wandelgroep zijn leden van IVN en/of KNNV. De meeste zijn lid van de afdelingen in Assen, een enkeling is lid van IVN afdeling Groningen of Westerwolde. De expertise van de deelnemers is heel divers. De een houdt zich meer bezig met plantjes, de ander heeft vogels als favoriet. Er is aandacht en kennis over (korst)mossen, ecologie en historie van het landschap en andere aspecten van de natuur. Die aandacht is onderschikt aan het aantal kilometers dat wordt afgelegd. Meestal wordt er rond de 10 km. gelopen.

De gemiddelde leeftijd van de wandelaars ligt boven de 70 jaar. Doorgaans wordt de wandeling afgesloten met een gezellig samenzijn in de plaatselijke herberg.

De eerste wandeling in het nieuwe jaar wordt afgesloten met een borrel en hapjes bij een van de deelnemers. In principe lopen we elke woensdag.

In 2025 hebben we 51 x gelopen met gemiddeld 9,33 deelnemers per keer.

Slechts 1 x is de wandeling afgeblazen vanwege extreem hoge temperatuur.

Wandelgroep 'Track24'

Deze groep is in 2024 opgericht om de groep de Vrijbuiters niet te groot te laten worden.

De groep heeft inmiddels 12 deelnemers en kan nog nieuwe wandelaars gebruiken.

Aanvankelijk was het de bedoeling om met deze groep kortere wandelingen te maken zodat de "oudjes" uit de vrijbuitergroep ook nog mee konden lopen. Die behoefte blijkt er nog niet te zijn dus legt track24 ook meestal rond de 10 km af. Ook hier staat de belangstelling voor de natuur hoog in het vaandel. De gemiddelde leeftijd van de deelnemers van deze groep ligt ruim onder de 70 jaar.

Er wordt 1 x in de 2 weken gelopen en wel op de donderdag.

In 2025 is 21 x gelopen met gemiddeld 5 deelnemers.

Voor meer informatie:

Vrijbuiters:	Jan Dekker	ijmdekker@home.nl	06 - 4531 7659
Track24:	Henk Stenveld	stenveld@home.nl	06 - 1050 0739